

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж2 606/21
9.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Снежане Живковић, председника већа, Маје Чогурић и Милице Аксентијевић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., ... бр. 2..., чији је пуномоћник Бојан Перић, адвокат из Београда, Бирчанинова бр. 13, против туженог ББ из ... – ..., ..., чији је пуномоћник Здравко Ђукановић, адвокат из Београда, Цара Душана бр. 119, улаз 3, ради развода брака, одлучујући о жалби тужиље, изјављеној против пресуде Другог основног суда у Београду П2 1881/18 од 6.7.2021. године, у седници већа одржаној дана 9.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧАВА СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П2 1881/18 од 6.7.2021. године, у ставу петом изреке, тако што се **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ББ да на име свог дела доприноса за издржавање мал. ВВ, поред досуђеног износа од 6.000,00 динара месечно, плаћа износ од још 3.000,00 динара, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец, почев од 6.7.2021. године, као дана пресуђења, па убудуће, док за то постоје законски услови или док ова пресуда не буде измењена другом пресудом, уплатом на рачун законске заступнице малолетног детета, мајке АА, у року од 15 дана од дана пријема писаног отправака пресуде, под претњом принудног извршења, док се у преосталом делу става петог изреке пресуда Другог основног суда у Београду П2 1881/18 од 06.07.2021. године, којим је одбијен тужбени захтев тужиље којим је тражила да тужени плаћа месечно износ од још 3.000,00 динара на име свог дела доприноса за издржавање мал. ВВ, као разлику између траженог износа од 12.000,00 динара и укупно досуђеног износа од 9.000,00 динара, **ПОТВРЂУЈЕ**, а жалба тужиље **ОДБИЈА**, као неоснована.

УКИДА СЕ пресуда Другог основног суда у Београду П2 1881/18 од 6.7.2021. године, у ставу трећем и седмом изреке и у том делу предмет **ВРАЋА** истом суду, на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 1881/18 од 06.07.2021. године, ставом првим изреке, разведен је брак закључен дана ... године у ..., ..., заведен у матичну књигу венчаних која се води за матично подручје ..., под текућим бројем ... за ... годину, између ББ, рођеног ... године у ..., од оца ... и мајке ..., и ББ, рођене ... године у ..., од оца ... и мајке ..., на основу члана 41. Породичног закона Републике Србије. Ставом другим изреке, малолетно дете парничних странака ВВ, рођена дана ... године у ..., поверена је мајци, АА, на бригу, чување и васпитање, која ће самостално вршити родитељско право. Ставом трећим изреке, уређен је начин одржавања личних односа малолетне ВВ са оцем, ББ, према следећем моделу: наизменично за новогодишње и божићне празнике у континуитету, наизменично за ускршње празнике и првих 10 дана у току зимског распуста и јул месец у току летњег распуста. Ставом четвртим изреке, обавезан је тужени да на име свог дела доприноса за издржавање мал. ВВ месечно плаћа износ од 6.000,00 динара, сваког 01. до 05. у месецу за текући месец почев од 06.07.2021. године, као дана пресуђења, па убудуће, док за то постоје законски услови или док ова пресуда не буде замењена другом пресудом, уплатом на рачун законске заступнице мал. детета, мајке ББ, под претњом принудног извршења. Ставом петим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиље у делу преко досуђеног износа од 6.000,00 динара до траженог износа од 12.000,00 динара на име доприноса туженог за издржавање мал. ВВ, као неоснован. Ставом шестим изреке, одбијен је, као неоснован, противтужбени захтев туженог којим је тражио да суд мал. ВВ, рођену дана ... године у ..., повери оцу, који ће самостално вршити родитељско право, уреди начин одржавања личних односа мал. детета са мајком, АА, на тај начин да мајка виђа мал. дете сваки други викенд, тако што ће преузимати од оца у петак у 17,00 часова и враћати је оцу у недељу у 17,00 часова, сваки други државни и верски празник, сваки други рођендан детета, на дан крсне славе мајке, половину зимског и половину летњег распуста, као и да обавезе тужиљу да на име доприноса за издржавање мал. детета месечно плаћа износ од 5.000,00 динара, до 05. у месецу за претходни месец, на рачун оца – туженог, почев од дана правноснажности пресуде, док за то постоје законски услови. Ставом седмим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове парничног поступка.

Против наведене пресуде, тужиља је, благовремено, изјавила жалбу, због битне повреде одредаба парничног поступка, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и због погрешне примене материјалног права, побијајући је у ставу трећем, петом и седмом изреке.

Испитујући правилност побијане пресуде, у границама законских овлашћења из члана 386. Закона о парничном поступку (“Службени гласник РС” бр. 72/11, са изменама и допунама) у вези члана 202. до 205. Породичног закона, Апелациони суд у Београду је нашао да је жалба тужиље делимично основана.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности, нити се жалбом тужиље указује на постојање неке друге битне повреде одредаба парничног поступка због које би побијана пресуда у овом делу морала бити укинута.

Према утврђеном чињеничном стању, парничне странке имају једно заједничко дете, мал. ВВ, рођену дана ... године, која је након прекида породичне заједнице остала да живи са мајком – тужиљом. Поред мал. ВВ тужиља се непосредно стара о још једном мал. детету, ГГ, рођеној ... године у ванбрачној заједници са ДД, у односу на коју самостално врши родитељско право, док на име доприноса за издржавање малолетног детета отац месечно плаћа износ од 10.000,00 динара на основу пресуде Првог основног суда у Београду П2 4576/12 од 10.06.2013. године. Тужени са друге стране, самостално врши родитељско право у односу на децу старости 16 и 14 година, за чије издржавање је на месечном нивоу потребно по детету око 100 евра, с тим да његова бивша супруга даје по 50 евра за њихово издржавање, иако је правноснажном пресудом одређено да плаћа месечно 130 евра за оба детета. Тужиља са мал. ВВ и старијом ћерком станује у стану који је наследила од родитеља, површине 54 м2. Трошкови становања износе 6.000,00-7.000,00 динара за струју, 3.000,00-4.000,00 динара за инфостан, 3.000,00 динара за телевизију и интернет месечно. Тужиља је пензионер и остварује право на инвалидску пензију, које јој је продужено на основу решења Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање 563957 од 04.12.2014. године, а њена пензија износи 16.500,00 динара, с тим што додатно зарађује тако што држи часове деци и на тај начин може да заради 5.000,00-10.000,00 динара месечно. Мал. ВВ је завршила први разред основне школе и њене месечне потребе износе 11.000,00-12.000,00 динара за храну, око 4.000,00 динара за гардаробу, књиге за први разред су плаћене око 9.000,00 динара, док су потребе на име школског прибора у износу од 3.000,00-4.000,00 динара по оцени првостепеног суда превисоко опредељене. Тужиљу финансијски помаже сестра, тако што детету углавном купује гардеробу. Осим непокретности у којој станује, тужиља и њена сестра су наследили кућу у ..., површине 56 м2, која је недовршена. Тужиља нема аутомобил у власништву. На страни туженог утврђено је да тужени станује у родитељској кући, са двоје деце из претходног брака и родитељима, да свако живи на свом спрату, али се заједно хране. Заједничка исхрана подразумева да он месечно даје својим родитељима 80-100 евра. Трошкови становања износе 40-50 евра за струју, 6.5 евра за смеће, 20 евра за воду и 30 евра за телевизију са интернетом. Тужени ради као обезбеђење и његова зарада износи 225 евра, од чега му се одбија 80 евра на име кредита, који је подигао пре 3 године, за подмирење трошкова живота и остало му је још 4-5 рата да га исплати. Тужени нема непокретности у власништву, као ни аутомобил. Он има могућност додатне зараде само у летњим и јесењим месецима, тако што ради као молер и може да заради око 100 евра месечно, а дневница је 20-40 евра. У осталим месецима нема тог посла. Родитељи туженог и тужени се помажу узајамно. Родитељи туженог су пензионери, мајка прима пензију у износу од 60 евра, а отац у износу од 240 евра, и то су износи које примају када им се одбију кредити које обоје имају.

Одлучујући о висини доприноса за издржавање мал. детета, првостепени суд је имао у виду опредељене потребе детета од стране мајке, могућности родитеља, као и околност да су родитељи дужни да обезбеде средства за издржавање своје мал. деце и на рачун сопствених потреба, па је оценио да су потребе детета опредељене од стране мајке реалне, осим трошкова на име школског прибора у износу од 3.000,00-4.000,00 динара, који је превисоко опредељен. Имајући у виду овако утврђене потребе малолетног детета, висину прихода коју родитељи остварују, те околност да је тужиља дужник издржавања двоје малолетне деце, а тужени дужник издржавања троје малолетне деце, првостепени суд је, применом одредаба члана 6. став 1, 154. став 1,

160, 161, 162. и 266. став 1. Породичног закона, донео одлуку као у ставу четвртном и петом изреке, налазећи да је досуђени износ доприноса адекватан, а приликом одлучивања имао је у виду и минималну суму издржавања, у смислу члана 160. став 4. Породичног закона, налазећи да је досуђени износ доприноса за издржавање мањи од половине минималне суме.

Оцењујући правилност одлуке садржане у ставу петом изреке побијане пресуде, Апелациони суд је нашао да је одлука првостепеног суда делимично правилна. Наиме, правилно је првостепени суд нашао да постоји обавеза туженог да издржава своју малолетну ћерку ВВ сагласно одредби члана 73. и члана 154. став 1. Породичног закона. Међутим, на утврђено чињенично стање, које је по оцени овог суда правилно и потпуно утврђено доказима које је првостепени суд правилно оценио применом одредбе члана 8. ЗПП, првостепени суд је погрешно применио материјално право када је одбио захтев за обавезивање туженог да доприноси издржавању малолетне ВВ преко износа од 6.000,00 до износа од 9.000,00 динара месечно, из чега би произлазило да остатак новчаног износа до износа утврђених потреба мал. ВВ, које према утврђеном чињеничном стању износе око 22.500,00 динара, треба да сноси тужила, која њеном издржавању доприноси не само новчаним износом, већ и сталном негом и бригом у којој не учествује ни на који начин тужени. Наиме, овај суд је, имајући у виду одредбе члана 160-163. Породичног закона, водећи, првенствено, рачуна о интересу и добробити мал. детета узраста од 7 година, њеним потребама за правилан и потпун развој, а такође, имајући у виду могућности туженог, да је тужени запослен, да остварује месечну зараду од 225 евра, ценећи могућност туженог да се додатно радно ангажује, што чини и тужила у границама својих могућности, при чему по оцени овог суда није довољно да се тужени ангажује на додатним пословима само у летњим месецима и оствари само неколико дневница као додатну зараду у ситуацији када је поред малолетне ВВ у обавези да издржава још двоје малолетне деце, при чему и независно од фактичког износа који добија на име издржавања то двоје малолетне деце има могућност да правним средствима које има на располагању покуша да оствари износ на име издржавања од њихове мајке, одређен правноснажном одлуком суда, нашао да је у могућности да доприноси издржавању мал. ВВ више од досуђеног износа од 6.000,00 динара, односно да је тужени дужан да на име свог доприноса за издржавање мал. ВВ плаћа износ од још 3.000,00 динара месечно, почев од дана пресуђења, док за то постоје законски услови, с тим да доспеле, а неисплаћене износе издржавања исплати одједном. По налажењу овог суда наведени износ уз допринос тужиле као мајке детета која поред мал. ВВ има обавезу да издржава још једно малолетно дете, за разлику од туженог који има обавезу издржавања још двоје мал. деце, што чини оправданим прављење разлике у номиналном износу који су парничне странке као родитељи дужни да издвоје на име издржавања мал. ВВ, биће довољно да се обезбеди нужно издржавање мал. ВВ потребно за правилан развој мал. детета.

Имајући у виду наведено, применом одредбе члана 390. и 394. став 1. тачка 4. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу првом изреке ове пресуде.

Међутим, одлука првостепеног суда о одржавању личних односа мал. детета са родитељем са којим не живи, овде туженим, садржана у ставу трећем изреке побијане пресуде, није правилна, на шта се основано указује жалбом тужиле, имајући у виду да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање погрешно и непотпуно утврђено у погледу најбољег интереса малолетног детета, због чега је побијана пресуда

у овом делу морала бити укинута.

Наиме, према датим разлозима првостепени суд је наведену одлуку донео полазећи од налаза и мишљења ГЦСР у Београду, Одељење Раковица од 29.11.2018. године, 02.04.2019. године и 10.04.2019. године, налазећи да је у најбољем интересу малолетног детета да се контакти детета са оцем одвијају према предлогу органа старатељства. Из налаза и мишљења ГЦСР Одељење Раковица од 29.11.2018. године произлази да у том периоду мал. ВВ није остварила контакте са оцем од летњег годишњег одмора, обзиром на физичку удаљеност живљења детета и оца и немогућност договора родитеља око преузимања и враћања детета. Тада је процењено да је у интересу мал. ВВ да оствари контакт са оцем, обзиром да је дошло до прекида контакта и да је у интересу да се контакти оца и детета регулишу привременом мером, до окончања стручног поступка, и то тако да мал. ВВ проведе новогодишње и божићне празнике у домаћинству оца, при чему ће се контакт реализовати на тај начин што ће отац преузети мал. ВВ испред зграде где дете борави са мајком, ул. ... бр. ..., дана 02.01.2019. године и вратити је у домаћинство мајке дана 10.01.2019. године. Према овом налазу и мишљењу, отац ће преузети и вратити дете испред зграде где мајка и дете живе, обзиром да мајка није у финансијској могућности да учествује у путним трошковима приликом преузимања и враћања мал. ВВ, а након прибављања извештаја од Центра за социјални рад "Подгорица" - Република Црна Гора за туженог, орган старатељства ће доставити коначан стручан налаз и мишљење о поверавању и моделу виђања између детета и оца. Након прибављања стручног налаза и мишљења Центра за социјални рад "Подгорица" за туженог орган старатељства ГЦСР Одељење Раковица је у налазу и мишљењу од 10.04.2019. године навео да, узимајући у обзир извештај ЦСР "Подгорица" у коме отац изјављује да нема довољне финансијске могућности да сам сноси трошкове превоза детета, као и непобитну чињеницу да мајка детета није у могућности да учествује у трошковима превоза детета од Србије до Црне Горе и назад, дао мишљење да даље контакте детета са оцем треба регулисати по следећем моделу: дете би проводило код оца наизменично новогодишње и божићне празнике (у континуитету), а затим ускршње празнике и првих 10 дана у току зимског распуста и јул месец у току летњег распуста. Имајући у виду овако предложен модел одржавања личних односа мал. детета са оцем, основано се жалбом тужиље указује да је утврђени модел виђања непотпуно одређен и нејасан, због чега би могле настати несугласице и проблеми око виђања детета, нарочито имајући у виду да није прецизиран временски период виђања детета од стране оца, тј. од ког дана отац има право да преузме дете и ког дана је у обавези да врати дете мајци током новогодишњих и божићних празника, као и током ускршњих празника. Ово посебно имајући у виду да између парничних странака, како је то наведено у налазу и мишљењу органа старатељства од 29.11.2018. године постоје несугласице, односно немогућност договора родитеља око преузимања и враћања детета. Предложеним моделом, који је првостепени суд прихватио, није дефинисано колико трају новогодишњи, божићни празници, као и ускршњи празници, а овако утврђеним моделом није јасно да ли је отац у обавези да преузме дете од мајке и врати дете у домаћинство мајке или на неки други начин, при чему није разјашњено ни који од родитеља би био дужан да сноси трошкове пута и остваривања модела, имајући у виду да тужени живи у Подгорици, а мал. ВВ са тужиљом живи у Београду што све може водити различитом тумачењу судске одлуке, посебно у ситуацији када очигледно постоје неспоразуми односно немогућност договора родитеља око преузимања и враћања детета што може и довести до тога да се утврђени модел одржавања личних односа не остварује, што није у најбољем интересу мал. детета. При томе за конкретан

случај је било од важности и утврдити на који начин, односно у којем периоду у Републици Србији деца школског узраста имају зимски распуст, што у конкретном случају није утврђено а што је од утицаја на модел одржавања личних односа имајући у виду да постоји могућност да се новогодишњи и божићни празници преклапју са зимским распустом, на шта се основано указује жалбом, због чега је по налажењу овог суда, с обзиром на специфичност конкретног случаја, уз уважавање мишљења да би из финасијских разлога било целисходно да дете проводи код оца одређени временски период у континуитету, било потребно утврдити трајање школског распуста и на прецизан и јасан начин одредити модел виђања детета са оцем.

Из наведених разлога, применом одредбе члана 392. став 2. Закона о парничном поступку, одлучено је као у ставу другом изреке.

У поновном поступку, првостепени суд ће, имајући у виду примедбе на које му је указано овом одлуком, правилном применом материјалног права, утврдити све битне чињенице за одлуку о одржавању личних односа малолетног детета са родитељем са којим не живи на правилан и потпун начин и о тужбеном захтеву донети нову, на закону засновану одлуку. Првостепени суд ће имати у виду протек времена од последњег налаза и мишљења органа старатељства и у смислу одредбе члана 270. Породичног закона прибавити допунски налаз и мишљење, при чему ће ценити наводе жалбе тужиље, али и наводе туженог у поднеску од 09.03.2020. године којим предлаже одржавање личних односа детета и током првомајских празника, за рођендан мал. детета и крсну славу оца у односу на које ће првостепени суд заузети став имајући у виду да је по правилу у најбољем интересу малолетног детета да остварује најшири модел виђања и одржавања личних односа са родитељем са којим не живи када је то могуће.

**Председник већа-судија
Снежана Живковић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић